

พวกในและพวกที่อยู่ริมอ่าวนครศรีธรรมราชหรือปลายลำน้ำว่าพวกนอก และเรียกกริยาการออกไปแลกเปลี่ยนสินค้าที่ปลายลำน้ำว่าไปนอก ความสัมพันธ์ดังกล่าวนี้ดำเนินไปจนกระทั่งความเกี่ยวข้องกันแบบเครือญาติ

การสร้างความสัมพันธ์อย่างแนบแน่นที่เรียกกันว่าผูกเกลือกกันเป็นเกลอเขา (ชาวศิริวง) และเกลอเล (ชาวชุมชนปากแม่น้ำ) ได้เอื้อประโยชน์ให้แก่ชุมชนทั้งสองกลุ่มอย่างมากมาช้านาน เกิดความไว้วางใจกัน และเกิดความไว้วางใจกัน และเกิดความพึ่งพากันในแต่ละช่วงเวลาดังญาติมิตร ดังเช่น เมื่อกองเรือเหินลงไปสู่ปากแม่น้ำก็จะจอดเทียบท่าในบ้านที่พวกเขาสนิทสนมหรือที่เป็นเกลือกกัน เพราะเป็นที่พำนักและแลกเปลี่ยนที่พวกเขาเชื่อใจกันและกันได้ และรู้สึกปลอดภัย เข้าบ้านเมื่อมีเรือเหินมาเทียบท่าก็จะจัดแจงต้อนรับขับสู้อย่างดีเหมือนดังญาติมิตรมาเยี่ยมเยียนกัน และได้ช่วยเหลือนำผลผลิตที่ถูกบรรทุกมาในเรือเหินออกแลกเปลี่ยนเป็นข้าว กะปิและเกลือรวมถึงสิ่งของต่างๆ โดยการไปรวบรวมสมัครพรรคพวกในหมู่บ้านตามที่ต้องการแลกเปลี่ยนผลิตผลกับชาวศิริวงให้นำข้าวหรือของอื่น ๆ มาแลกเปลี่ยนโดยเกลอคนนี้จะทำหน้าที่ดูแลอย่างดีทุกอย่าง จนกระทั่งได้ขนของที่แลกเปลี่ยนมาลงเรือเหินเสร็จสิ้นก็เดินทางทวนแม่น้ำกลับยังชุมชนศิริวง

ความสัมพันธ์เกลอเขาเกลอเลนี้ยังแสดงออกในเวลาหน้าน้ำ กล่าวคือ เมื่อฤดูน้ำหลากพื้นที่ราบตอนล่างของแม่น้ำจะมีระดับน้ำสูงท่วมที่นาจนไม่สามารถเลี้ยงวัวควายได้ เกลอเลจึงต้องนำวัวควายตัวเลี้ยงขึ้นมายังชุมชนศิริวงเพื่อฝากเลี้ยงเพราะชุมชนนี้ทำนาไม่ถึง อีกทั้งยังเป็นญาติที่สนิทไว้วางใจได้ว่าทรัพย์สินวัวควายนั้นจะไม่สูญหายอย่างแน่นอน จนเมื่อเวลาน้ำลงแล้วเกลอเลจึงขึ้นมานำเอาวัวควายกลับไปยังบ้านช่องเดิมที่ปากแม่น้ำ

ความสัมพันธ์และสนิทชิดเชื้ออันนี้ในบางครั้งได้นำไปสู่ความสัมพันธ์กับเครือญาติที่เต็มรูปแบบกล่าวคือได้มีการขอยกและแต่งงานกับหนุ่มสาวต่างชุมชนกันก่อให้เกิดสายสัมพันธ์ทางเครือญาติแนบแน่นไปอีกชั้นระหว่างชุมชนทั้งสองบริเวณนี้

ในอีกด้านหนึ่งคือการเดินทางติดต่อสัมพันธ์กับชุมชนใกล้เคียง โดยการเดินเท้าลัดเลาะตามหุบเขาที่มีความแตกต่างกับเส้นทางโดยเรือเหิน กล่าวคือ การเดินเท้านี้มีจุดประสงค์เพื่อไปมาหาสู่เยี่ยมเยียนกันระหว่างชุมชนในเขตเทือกเขา

นครศรีธรรมราชที่มีลักษณะภูมิประเทศและผลผลิตใกล้เคียงกันนั่นเอง เช่น ชุมชนบ้านจันดี และชุมชนช้างกลาง เป็นต้น ชาวบ้านในชุมชนเหล่านี้บางส่วนมีความเกี่ยวข้องเป็นญาติกัน และเมื่อมีงานพิธีสำคัญเช่น งานแต่งงาน งานบวช หรืองานศพ ญาติพี่น้องที่อยู่ต่างชุมชนในเขตหุบเขา ก็จะเดินทางข้ามหุบเขามาร่วมในพิธี

ดังกล่าวมาแล้วจะเห็นได้ว่า แม้ชุมชนศิรวังจะตั้งอยู่ในพื้นที่ห่างไกลและโดดเดี่ยวแต่ก็มีปฏิสัมพันธ์กับชุมชนภายนอกทั้งในเขตหุบเขาเองหรือแม้กระทั่งเขตปากแม่น้ำและอำวนครศรีธรรมราช

7) การใช้ทรัพยากรในท้องถิ่น

ทรัพยากรในท้องถิ่นชุมชนศิรวังที่มีความสำคัญมากตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันคือ น้ำและป่า ซึ่งชาวศิรวังได้มีระเบียบในการใช้ทรัพยากรทั้งสองประเภทนี้อย่างระมัดระวังและทะนุถนอม

น้ำถือเป็นทรัพยากรที่มีค่าในชุมชนเพราะต้องนำมาใช้ทั้งในการอุปโภค บริโภคนั้นชาวบ้านในชุมชนจะใช้น้ำในลำคลองที่อยู่ในชุมชนเป็นหลัก ส่วนการเกษตรกรรมหรือทำสวนบริเวณเชิงเขานั้นได้ใช้น้ำจากตาน้ำบริเวณสวนนั้นและในบางครั้งก็ใช้น้ำจากลำคลองทอดขึ้นไปรดน้ำต้นไม้บนสวน

ศิรวังถือว่าเป็นชุมชนที่มีน้ำท่าบริบูรณ์มาก และยังสะอาดเพราะเป็นบริเวณต้นน้ำซึ่งมีต้องรับน้ำจากชุมชนอื่น แม่น้ำลำคลองเมื่อผ่านศิรวังก็จะไปเลี้ยงดูชุมชนอื่นในพื้นที่ด้านล่างต่อไป เมื่อมีทรัพยากรน้ำอย่างอุดมสมบูรณ์ดังนั้นชาวศิรวังจึงไม่มีความขัดแย้งในเรื่องการจัดการน้ำดังเช่นชุมชนบริเวณปากอำวนครศรีธรรมราชเป็นอยู่ คือการที่มีผู้ทำนาทุ่งน้ำนั้นเสียเข้ามาสู่ชุมชนและทำลายผลผลิตข้าวอย่างมากมาย เป็นต้น

ในอดีตน้ำและลำคลองเป็นหัวใจหลักของชุมชนศิรวังซึ่งนอกจากอุปโภค บริโภคและใช้ในสวนแล้ว ยังใช้เป็นเส้นทางในการติดต่อสัมพันธ์กับชุมชนภายนอก แหล่งสัตว์น้ำอันเป็นอาหาร และในบางครั้งยังเป็นแหล่งจับจ่ายของชาวศิรวังอีกด้วย ชาวบ้านผู้เฒ่าได้เล่าว่าเมื่อก่อนน้ำในคลองใสมาก ปลาก็มีเยอะ ทำให้ชาวบ้านที่อยู่ในสมัยที่ยังไม่มีส่วนได้ใช้ลำคลองเป็นที่จับจ่ายแต่ไม่เกิดปัญหาหรือผลกระทบใด ๆ เลย เพราะเมื่อถ่ายไป ปลาก็กินหมด และชาวบ้านในชุมชนก็มีได้รังเกียจแต่อย่างใด

ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่าชุมชนศิรีวงมีทรัพยากรน้ำบริบูรณ์มากเสียจน
มีต้องตั้งกฎเกณฑ์เคร่งครัดในการจัดสรรและดูแลน้ำ โดยใช้เพียงความรู้สึกร่วมและ
สามัญสำนึกของชาวบ้านในชุมชนในการได้ทรัพยากรอันมีค่าอันนี้

ทรัพยากรป่าไม้ มีนัยความหมายทั้งต้นไม้ พืชพันธุ์และสัตว์ป่า
ศิรีวงนั้นเป็นชุมชนที่ถูกโอบล้อมโดยขุนเขาและป่าไม้ ดังนั้นชาวบ้านจึงสามารถใช้
ทรัพยากรป่าไม้ได้อย่างสะดวก ชาวศิรีวงได้ใช้ต้นไม้มาทำบ้านเรือน วัสดุอุปกรณ์
เครื่องมือเครื่องใช้ รวมถึงเรือเหิน ต้นไม้เหล่านี้ก็นำมาจากการตัดโค่นต้นไม้เพื่อทำสวน
ธรรมและบางส่วนก็มาจากการตัดโค่นโดยตรง โดยไม้ที่มีคุณภาพดีมีไม้ตะเคียน ไม้
หูกมพอ เป็นอาทิ

นอกจากนี้พืชผลไม้ป่าบางชนิดก็ถูกชาวศิรีวงนำมาคัดเลือกเมล็ด
และสาขพันธุ์นำมาปลูกในสวนสมรมของตนเองจนกลายเป็นพืชผลไม้ที่ให้ผลผลิตดีกว่า
อยู่ตามป่าธรรมชาติ อีกทั้งความสมบูรณ์ของเหล่าสัตว์ป่ามาชนิดซึ่งในสมัยอดีตนั้นได้
ก่อให้เกิดอาชีพเสริมของชาวศิรีวงคือ นายพราน ที่จะออกล่าสัตว์ป่าเช่นกวางและหมูป่า
มาเป็นอาหารในครัวเรือน

ในอดีตชาวศิรีวงได้มีวิถีชีวิตที่พึ่งพิงทรัพยากรป่าไม้เป็นอันมาก
และจากประสบการณ์ที่ผ่านภัยธรรมชาติที่ร้ายแรงมาหลายครั้ง กอปรกับกฎหมายคุ้มครอง
ป่าไม้ที่ดูแลโดยกรมป่าไม้ทำให้ชาวบ้านศิรีวงตระหนักความสำคัญของป่าและร่วม
มือร่วมใจกันอนุรักษ์ป่าไม้อย่างเต็มกำลัง ปัจจุบันการโค่นป่าในชุมชนนี้นั้นไม่ปรากฏอีก
ต่อไปแล้ว และการล่าสัตว์นั้นจำกัดอยู่เพียงสัตว์ขนาดเล็กเช่น กระรอกและกระแตที่เข้า
มากัดกินผลไม้มองชาวบ้านให้ผลผลิตเสียหาย ชาวบ้านจึงจำเป็นต้องจับไล่และกำจัดไป
บ้างเฉพาะตัวที่เข้ามาทำลายพืชพันธุ์

1.1.3 การวางแผนพัฒนาระบบมาตรฐานการจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ในชุมชน

ผลการศึกษารวบรวมการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในการวิจัยครั้งนี้ ได้ก่อให้เกิด
เกิดความรู้เกี่ยวกับข้อมูลในการวางแผนพัฒนาระบบมาตรฐานการจัดการท่องเที่ยวเชิง
อนุรักษ์ที่เหมาะสมในชุมชนศิรีวงหลายประการ โดยข้อมูลเหล่านี้สามารถที่จะจัดหมวด
หมู่ในลักษณะของ “แผนงาน” ต่อเนื่องได้ดังนี้

(I) แผนงานการพัฒนาศักยภาพของเหล่าผู้นำในชุมชนศิวิล

(1.1) หลักการและเหตุผล

กลุ่มผู้นำท้องถิ่นเป็นกลุ่มที่มีบทบาทในการพัฒนาในชุมชนศิวิลเป็นอันมาก ดังจะเห็นได้ตั้งแต่อดีตจนมาถึงปัจจุบันที่ชุมชนศิวิลได้มีผู้นำท้องถิ่นรุ่นแล้วรุ่นเล่าเข้ามาช่วยกันเป็นกำลังในการพัฒนาให้ชุมชนรุดหน้าไปได้ ดังนั้นการพัฒนาศักยภาพของเหล่าผู้นำชุมชนจึงเป็นแผนงานหนึ่งที่สำคัญที่จะเกื้อหนุนในการพัฒนาชุมชนศิวิลต่อไป แผนงานนี้มุ่งเน้นในการพัฒนาประสิทธิภาพและจริยธรรมของตัวผู้นำ การเสริมสร้างการทำงานเป็นทีม และการสนับสนุนให้เกิดผู้นำรุ่นใหม่ในชุมชน

(1.2) วัตถุประสงค์

(1.2.1) เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพในการทำงานของเหล่าผู้นำท้องถิ่น

(1.2.2) เพื่อเสริมสร้างจริยธรรมในหมู่ผู้นำท้องถิ่น

(1.2.3) เพื่อเสริมสร้างการทำงานเป็นหมู่คณะ

(1.2.4) เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการทำงานและบทบทวนปัญหาที่เกิดขึ้นในหมู่ผู้นำท้องถิ่น

(1.2.5) เพื่อสร้างผู้นำชุมชนรุ่นใหม่ในชุมชน

(1.3) ขั้นตอนและวิธีการดำเนินงาน

(1.3.1) จัดตั้งคณะทำงานในการดำเนินแผนงาน

(1.3.2) คณะทำงานจัดประชุมและประสานงานทุกฝ่ายเพื่อจัดทำรายละเอียดทุกประการของแผนงาน

(1.3.3) จัดอบรมโดยเชิญวิทยากรที่เหมาะสมในแต่ละกิจกรรมโดยมีเนื้อหา ดังนี้

1. กระบวนการเป็นผู้นำ

1.1 บทบาทหน้าที่การเป็นผู้นำที่ดี

1.2 ผู้กำกับการณ์มีมนุษยสัมพันธ์

1.3 ทบทวนตัวคนผู้นำ

1.4 ผู้กำกับการณ์เรียนรู้ชุมชน

2. กระบวนการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ
 - 2.1 การวางแผนงาน
 - 2.2 การปฏิบัติงาน (การจัดการ)
 - 2.3 การสื่อสาร
 - การพูด
 - การประชาสัมพันธ์ (วารสาร, วิทยุ, โทรทัศน์, คน)
 3. การเสริมสร้างศักยภาพผู้นำโดยกระบวนการกลุ่ม
 - 3.1 บุคลิกความเป็นผู้นำ
 - 3.2 การประสานสัมพันธ์ของผู้นำ
 - การร่วมคิด
 - การร่วมนำ
 - การร่วมแก้ปัญหา
 4. จริยธรรมในการทำงาน
 - 4.1 จริยธรรมสำหรับผู้นำ
 - 4.2 การปรับใช้จริยธรรมในการทำงาน
 5. การใช้กิจกรรมเสริมกระบวนการเรียนรู้ของผู้นำ
 - 5.1 การใช้กิจกรรมเกมส์/เพลงในการเรียนรู้
 - 5.2 วิธีการสรุปเพื่อนำไปสู่การเรียนรู้กิจกรรม
 - (1.3.4) ศึกษาดูงานตามชุมชนที่มีความเหมาะสม
 - (1.3.5) ทดลองดำเนินกิจกรรมในชุมชน
 - (1.3.6) ประเมินผล
- (1.4) ระยะเวลาดำเนินการ
ภายในระยะเวลา 3 เดือน

(1.5) งบประมาณ

ค่าอาหารในระหว่างการอบรม	48,000 บาท
ค่าเอกสารและการติดต่อสื่อสาร	12,000 บาท
ค่าตอบแทนวิทยากร	60,000 บาท
ค่าศึกษาดูงานนอกสถานที่	80,000 บาท
รวม	200,000 บาท

(1.6) หน่วยงานที่รับผิดชอบ

ประกอบด้วย คณะผู้วิจัย, กลุ่มบัณฑิตอาสา, โรงเรียนไทรบุรี
วิชา 47, ศูนย์ประสานงานชุมชนศิริวง, สถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช, อบต.ท่าโลง,
องค์กรชุมชน, กำนัน, ผู้ใหญ่บ้านและชาวศิริวง

(2) แผนงานการจัดเกณฑ์ทำมาตรฐานคุณภาพการจัดการท่องเที่ยวเชิง
อนุรักษ์ของชุมชนศิริวง

(2.1) หลักการและเหตุผล

ชุมชนศิริวง เป็นชุมชนที่มีความพร้อมและความเหมาะสมใน
การท่องเที่ยวทางธรรมชาติโดยเป็นจุดเริ่มต้นของการเดินทางขึ้นสู่อุทยานแห่งชาติเขา
หลวง จังหวัดนคร-ศรีธรรมราช อีกทั้งชาวบ้านยังมีวิถีชีวิตและวัฒนธรรมท้องถิ่นที่เป็น
เอกลักษณ์โดดเด่น อย่างไรก็ตามการจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของชุมชนที่ผ่านมา
ประสบปัญหาและส่งผลกระทบต่อทางด้านลบพอสมควรเหตุเพราะชุมชนขาดเกณฑ์มาคร-
ฐานการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของชุมชนศิริวง เพื่อให้ชุมชนได้ร่วมกันจัดตั้งเกณฑ์มาคร-
ฐานการท่องเที่ยวที่เหมาะสมกับตนเอง

(2.2) วัตถุประสงค์

(2.2.1) เพื่อให้เกิดเกณฑ์มาตรฐานการจัดการท่องเที่ยวเชิง
อนุรักษ์ของชุมชนศิริวง

(2.2.2) เพื่อให้เกิดความสะดวก ความปลอดภัย และการจัด
การท่องเที่ยวที่มีระบบในชุมชน

(2.2.3) เพื่อให้เกิดการท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ และยั่งยืน

(1.5) งบประมาณ

ค่าอาหารในระหว่างการอบรม	48,000 บาท
ค่าเอกสารและการติดต่อสื่อสาร	12,000 บาท
ค่าตอบแทนวิทยากร	60,000 บาท
ค่าศึกษาดูงานนอกสถานที่	80,000 บาท
รวม	200,000 บาท

(1.6) หน่วยงานที่รับผิดชอบ

ประกอบด้วย คณะผู้วิจัย, กลุ่มบัณฑิตอาสา, โรงเรียนไทยรัฐวิทยา 47, ศูนย์ประสานงานชุมชนคีรีวง, สถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช, อบต.กำโลน, องค์กรชุมชน, กำนัน, ผู้ใหญ่บ้านและชาวคีรีวง

(2) แผนงานการจัดเกณฑ์ทำมาตรฐานคุณภาพการจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของชุมชนคีรีวง

(2.1) หลักการและเหตุผล

ชุมชนคีรีวง เป็นชุมชนที่มีความพร้อมและความเหมาะสมในการท่องเที่ยวทางธรรมชาติโดยเป็นจุดเริ่มต้นของการเดินทางขึ้นสู่อุทยานแห่งชาติเขหลวง จังหวัดนครศรีธรรมราช อีกทั้งชาวบ้านยังมีวิถีชีวิตและวัฒนธรรมท้องถิ่นที่เป็นเอกลักษณ์โดดเด่น อย่างไรก็ตามการจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของชุมชนที่ผ่านมาประสบปัญหาและส่งผลกระทบต่อทางด้านลบพอสมควรเพราะชุมชนขาดเกณฑ์มาตรฐานการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของชุมชนคีรีวง เพื่อให้ชุมชนได้ร่วมกันจัดตั้งเกณฑ์มาตรฐานการท่องเที่ยวเหมาะสมกับตนเอง

(2.2) วัตถุประสงค์

(2.2.1) เพื่อให้เกิดเกณฑ์มาตรฐานการจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของชุมชนคีรีวง

(2.2.2) เพื่อให้เกิดความสะดวก ความปลอดภัย และการจัดการท่องเที่ยวที่มีระบบในชุมชน

(2.2.3) เพื่อให้เกิดการท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ และยั่งยืน

(2.3) ขั้นตอนและวิธีการดำเนินการ

(2.3.1) จัดตั้งคณะทำงานในการดำเนินแผนงาน

(2.3.2) อบรมคณะทำงานให้เข้าใจในแผนงานโดยวิทยากรผู้

ทรงคุณวุฒิ

(2.3.3) เก็บข้อมูลในชุมชน

(2.3.4) ตรวจสอบข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลและจัดทำรายงาน

(2.3.5) ประเมินผล

(2.4) ระยะเวลาดำเนินการ

ภายในระยะเวลา 6 เดือน

(2.5) งบประมาณ

ค่าวัสดุ	20,000 บาท
ค่าจ้างผู้เก็บข้อมูล	45,000 บาท
ค่าวิเคราะห์ข้อมูล	20,000 บาท
ค่าตอบแทนวิทยากร	10,000 บาท
ค่าจัดทำรายงาน	10,000 บาท
รวม	105,000 บาท

(2.6) หน่วยงานที่รับผิดชอบ

ประกอบด้วย คณะผู้วิจัย, กลุ่มบัณฑิตอาสา, โรงเรียนไทยรัฐ-
วิทยา 74, สถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช, ศูนย์ประสานงานชุมชนศิริวง, อบต.ท่าโลง,
กลุ่มอาชีพ, กำนัน, ผู้ใหญ่บ้านและชาวศิริวง

(3) แผนงานด้านการจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในชุมชน

(3.1) หลักการและเหตุผล

ที่ผ่านมาชุมชนศิริวงประสบปัญหาจากผลกระทบด้านลบของ
การท่องเที่ยวที่หลั่งไหลเข้ามาสู่ชุมชน เนื่องจากชุมชนไม่มีทักษะในการจัดการท่องเที่ยว
ที่มีระบบและประสิทธิภาพอย่างเพียงพอ ดังนั้นหากมีการจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์
อย่างมีระบบและคุณภาพในชุมชนจะสามารถลดผลกระทบด้านลบจากการท่องเที่ยวที่เข้า
มาในชุมชนได้ ทำให้ชาวบ้านศิริวงมีส่วนร่วมในกิจกรรมการท่องเที่ยวอย่างทั่วถึง ส่งผล
ให้เกิดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ที่ยั่งยืนต่อไปในชุมชน

(3.2) วัตถุประสงค์

(3.2.1) เพื่อจัดทำระบบข้อมูลทางกายภาพที่สัมพันธ์กับการท่องเที่ยวในชุมชน

(3.2.2) เพื่อพัฒนาศักยภาพของบุคลากรในชุมชนเพื่อให้มีความพร้อมสำหรับการท่องเที่ยว

(3.2.3) เพื่อจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวและบริการเพื่อให้บริการนักท่องเที่ยวในชุมชนศิวิล

(3.2.4) เพื่อจัดทำ package tour ในชุมชนออกเป็นประเภทต่าง ๆ

(3.2.5) เพื่อสร้างเครือข่ายการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ระหว่างชุมชนศิวิลกับแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ

(3.3) ขั้นตอนและวิธีการดำเนินงาน

(3.3.1) จัดตั้งคณะทำงานในการดำเนินแผนงาน

(3.3.2) คณะทำงานจัดประชุมและประสานงานทุกฝ่ายเพื่อจัดทำรายละเอียดทุกประเภทของแผนงาน

(3.3.3) ดำเนินกิจกรรม 8 กิจกรรม ดังนี้

(1) เก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับพืช และสัตว์บริเวณเทือกเขาหลวง

(2) อบรมมัคคุเทศก์แก่กลุ่มอาชีพต่าง ๆ

(3) จัดทำสื่อเป็นเอกสาร แผ่นพับ และภาพถ่ายสไลด์เกี่ยวกับการท่องเที่ยวธรรมชาติเทือกเขาหลวง และการศึกษาวิถีของชุมชน เพื่อเป็นคู่มือแก่นักท่องเที่ยว และสื่อการประชาสัมพันธ์

(4) จัดทำ Web site ลงบนระบบ Internet เกี่ยวกับชุมชนศิวิลเป็นภาษาไทยและภาษาอังกฤษ เพื่อการประชาสัมพันธ์

(5) จัดทำป้ายสื่อความหมายในชุมชน

(6) จัดทำ package tour ประเภทต่าง ๆ ในชุมชน เช่น การศึกษาพืชสมุนไพร การดูนก การศึกษาสภาพวิถีชีวิตชาวบ้าน การศึกษาสวนสมุนไพร

(7) จัดทำต้นฉบับเมนูอาหารและแผ่นพับเป็นภาษาอังกฤษให้แก่สถานบริการการท่องเที่ยวต่าง ๆ ในชุมชน

(8) สร้างเครือข่าย การท่องเที่ยวเชิงนิเวศระหว่างชุมชนศิวิล
กับแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ

(3.4) ระยะเวลาดำเนินการ

ภายในระยะเวลา 12 เดือน

(3.5) งบประมาณ

กิจกรรมที่ 1	10,000 บาท
กิจกรรมที่ 2	24,000 บาท
กิจกรรมที่ 3	30,000 บาท
กิจกรรมที่ 4	20,000 บาท
กิจกรรมที่ 5	30,000 บาท
กิจกรรมที่ 6	20,000 บาท
กิจกรรมที่ 7	10,000 บาท
กิจกรรมที่ 8	10,000 บาท
รวม	155,000 บาท

(3.6) หน่วยงานที่รับผิดชอบ

ประกอบด้วย คณะผู้วิจัย, กลุ่มบัณฑิตอาสา, โรงเรียนไทยรัฐ-
วิทยา 74, สถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช, ศูนย์ประสานงานชุมชนศิวิล, อบต.ท่าโลง,
กลุ่มอาชีพ, กำนัน, ผู้ใหญ่บ้านและชาวศิวิล

1.2 การตรวจสอบข้อมูล

ในการดำเนินการวิจัยตามโครงการนี้ ได้อาศัยวิธีการหลายวิธีในการหาตัว
ชี้วัดหรือวิธีการตรวจสอบข้อมูลความจริง รวมทั้งอาศัยเครื่องมือหลายอย่างในการตรวจ
สอบดังกล่าว ซึ่งในการตรวจสอบครั้งนี้มีขั้นตอนที่สำคัญหลายขั้นตอน กล่าวคือ

1) การตรวจสอบความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ชุมชนศิวิล ได้ดำเนินการ
โดยอาศัยกระบวนการที่สำคัญดังนี้คือ ได้รวบรวมองค์ความรู้จากเอกสารต่าง ๆ ที่มีนัก
วิชาการและนักศึกษาเขียนไว้เกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของชุมชนแล้วนำองค์ความรู้ที่ได้
จากเอกสารเหล่านั้นไปตรวจสอบร่วมกันกับหลักฐานทางโบราณคดีประเภทโบราณวัตถุ
และโบราณสถานที่ค้นพบในชุมชนศิวิล นอกจากนี้ก็ต้องตรวจสอบข้อมูลนี้ร่วมกันกับ
ข้อมูลที่ได้มาจากการสัมภาษณ์หรือจরিศบอกเล่า ซึ่งจরিศบอกเล่าที่เป็นองค์ความรู้เกี่ยวกับ

ประวัติศาสตร์ชุมชนนี้ เป็นองค์ความรู้ที่แพร่กระจายอยู่ทั่วไปและมีความหลากหลายพอสมควร จากการอาศัยเครื่องมือ วิธีการ ขั้นตอน และกระบวนการในการตรวจสอบดังกล่าวนี้ ทำให้สามารถค้นพบองค์ความรู้ที่มีความน่าเชื่อถือหรือเที่ยงตรงมาก

2) การตรวจสอบความรู้เกี่ยวกับสภาพปัญหาของการจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ภายในชุมชนศิวัง ได้ดำเนินการโดยการรวบรวมสภาพปัญหาในระหว่างที่ผ่านมาที่ปรากฏอยู่ในเอกสารทั้งหมด แล้วนำเอกสารเหล่านั้นมาตรวจสอบร่วมกัน จากนั้นนำข้อมูลเหล่านั้นไปตรวจสอบว่าประเด็นใดได้รับการแก้ไขไปเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ประเด็นใดยังคงอยู่ ในขณะที่เดียวกันก็จัดกิจกรรมประเภทเวทีชุมชนกับกลุ่มประชากรต่าง ๆ และการสัมภาษณ์จำนวนหลายครั้ง รวมทั้งการสังเกตแบบมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชนเพื่อรวบรวมประเด็นปัญหาที่เป็นอยู่ทั้งหมด แล้วประมวลปัญหาเหล่านั้นเข้าสู่การพิจารณาของคณะวิจัย นักวิชาการ กลุ่มผู้นำชุมชน และผู้ที่เกี่ยวข้อง และนำเสนอในการสัมมนาทางวิชาการ

เชิงอรรถ

บทที่ 4

¹การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยและมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์, รายงานความก้าวหน้าผลการศึกษาโครงการศึกษาเพื่อจัดทำแผนแม่บทการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่ตำบลถ้ำโอน อำเภอดานตกา และพื้นที่ตำบลกรุงชิง ตำบลนบพิตำ ถึงอำเภอนบพิตำ จังหวัดนครศรีธรรมราช (เพิ่มเติม), 2544, หน้า 51-54.

²ปรีชา นุ่นสุข, รายงานการวิจัย เรื่อง การศึกษาวิจัยแหล่งโบราณคดีในภาคใต้ของประเทศไทย, (กรุงเทพมหานคร : สำนักคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ) 2539, หน้า 49-60.

³เรื่องเดียวกัน, หน้า 61-116.

⁴เรื่องเดียวกัน, หน้า 117-146.

⁵ปรีชา นุ่นสุข, ประวัติพุทธศาสนาในคาบสมุทรภาคใต้ของประเทศไทย, (กรุงเทพมหานคร : คณะกรรมการวิจัยการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรมของกระทรวงศึกษาธิการ) 2544) หน้า 371-387.

⁶พระนิพนธ์โสทร, (นครศรีธรรมราช : ศูนย์วัฒนธรรมภาคใต้, 2528).

⁷ภูมิปัญญาศรีวัง, เอกสารถอดคำบันทึกเวทีการสนทนากลุ่มผู้อาวุโสในชุมชนศรีวัง, 2539, หน้า 23-32.

⁸การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยและมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์, รายงานความก้าวหน้าผลการศึกษาโครงการศึกษาเพื่อจัดทำแผนแม่บทการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่ตำบลถ้ำโอน อำเภอดานตกา และพื้นที่ตำบลกรุงชิง ตำบลนบพิตำ ถึงอำเภอนบพิตำ จังหวัดนครศรีธรรมราช (เพิ่มเติม), 2544, หน้า 55.

⁹เรื่องเดียวกัน.

¹⁰อานันท์ กาญจนพันธุ์, วิถีคิดเชิงซ้อนในการวิจัยชุมชน : ทอวัดและศักยภาพของชุมชนในการพัฒนา, (กรุงเทพมหานคร : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย, 2544) หน้า 91-102.

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

1. สรุปผลการวิจัย

1.1 สรุปผลตามวัตถุประสงค์และขอบเขตการศึกษา

การวิจัยเรื่อง “โครงการพัฒนาระบบมาตรฐานคุณภาพการจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ชุมชนคีรีวง อำเภอถานสงกา จังหวัดนครศรีธรรมราช” มีวัตถุประสงค์ที่สำคัญในการวิจัยในครั้งนี้สามประการ คือ ประการแรก เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการจัดการท่องเที่ยวในชุมชนคีรีวงที่ผ่านมาหรือการถอดบทเรียนจากชุมชน ประการที่สอง เพื่อศึกษาความรู้ท้องถิ่นและประวัติศาสตร์ชุมชนที่ใช้สำหรับการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในชุมชนคีรีวง และประการที่สาม เพื่อศึกษาหาแนวทางในการพัฒนาระบบมาตรฐานคุณภาพการจัดการท่องเที่ยวที่เหมาะสมกับชุมชนคีรีวง

ส่วนขอบเขตของการศึกษานั้น ในด้านขอบเขตด้านพื้นที่เน้นหนักการศึกษาในชุมชนคีรีวงที่ประกอบด้วย 4 หมู่บ้าน คือหมู่ที่ 5, 8, 9 และ 10 ในตำบลกำโลน อำเภอถานสงกา จังหวัดนครศรีธรรมราช ในขอบเขตด้านเนื้อหาเน้นหนักการศึกษาและรวบรวมสภาพปัญหาการจัดการท่องเที่ยวในชุมชนคีรีวงที่ผ่านมา หรือการถอดบทเรียน การศึกษาประวัติศาสตร์ชุมชน และการจัดการข้อมูลสำหรับการวางแผนพัฒนาระบบมาตรฐานการจัดการท่องเที่ยวที่เหมาะสมภายในชุมชนคีรีวงเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการดำเนินการตามโครงการวิจัยระยะต่อไป

1.2 สรุปกิจกรรมและวิธีการเก็บข้อมูล

การวิจัยตามโครงการนี้ ได้อาศัยวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล จากการประชุม ประสานกันของวิธีการหลายวิธี โดยวิธีที่สำคัญได้แก่ วิธีการวิจัยทางประวัติศาสตร์ วิธีการวิจัยภาคสนาม และวิธีการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ดังนั้นในการเก็บรวบรวมข้อมูลจึงมีวิธีการที่สำคัญหลายวิธี โดยวิธีที่สำคัญ ได้แก่ การเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร การเก็บข้อมูลจากการสำรวจทางโบราณคดี การเก็บข้อมูลจากการจัดเวทีร่วมกับ

ชุมชนและหน่วยงานต่าง ๆ การประชุม การสัมมนาทางวิชาการ การสัมมนา และการเก็บข้อมูลจากการสังเกตอย่างมีส่วนร่วม

1.3 สรุปผลและองค์ประกอบหลักตามผลการวิจัย

ส่วนผลการวิจัยนั้น ได้ปรากฏผลตามความมุ่งหมายของการวิจัยในครั้งนี้ทุกประการ โดยสามารถที่จะจัดแบ่งผลวิจัยในครั้งนี้ออกเป็นสามประเด็นคือ

ประเด็นแรก ได้ค้นพบสภาพปัญหาการจัดการท่องเที่ยวในชุมชนที่เรียงที่ผ่านมามีว่า ที่ผ่านการที่การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในชุมชนที่เรียงนั้นขาดการประสานงานที่ดี มีชาวบ้านดำเนินการจัดการท่องเที่ยวเองโดยเอกเทศ มิได้มีการจัดการโดยกลุ่มองค์กรที่ชุมชนจัดตั้งขึ้น ก่อให้เกิดความเสียหายและปัญหาในชุมชนทั้งในเรื่องการควบคุมดูแลให้การท่องเที่ยวที่มีระเบียบและมีความรับผิดชอบ การดูแลรักษาสภาพป่าธรรมชาติ สภาพชุมชน และการกระจายรายได้สู่ชาวบ้านในชุมชนอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม ซึ่งเป็นปัญหาการมีเอกภาพในการจัดการท่องเที่ยวในชุมชนนั้นเป็นปัญหาใหญ่และปัญหาหลักอย่างหนึ่งที่ต้องมีการแก้ไขโดยด่วนก่อนที่จะมีผู้เข้ามาแสวงหาประโยชน์จากชุมชนมากกว่านี้

ประเด็นที่สอง ได้ค้นพบความรู้ท้องถิ่นและประวัติศาสตร์ชุมชนที่เรียงว่าเป็นชุมชนที่ตั้งอยู่บนดินแดนที่มีมนุษย์เข้ามาตั้งถิ่นฐานและสร้างวัฒนธรรมมาตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์ และในสมัยที่พุทธศาสนาเข้ามาในอาณาจักรศรีธรรมราชรุ่งเรืองราวพุทธศตวรรษที่ 20-23 ได้ปรากฏหลักฐานการมีชุมชนบนพื้นที่ในชุมชนที่เรียงโดยมีบริเวณที่ปัจจุบันเป็นวัดคีรีวงเป็นพุทธสถานเนื่องจากการค้นพบซากเจดีย์เก่าและอิฐก่อสร้างที่กำหนดอายุได้ในช่วงเวลาที่กล่าวมา เมื่อศึกษาประวัติศาสตร์ชุมชนที่เรียงโดยผ่านการเล่าตำนานต่าง ๆ ที่ถ่ายทอดกันลงมาจากบรรพบุรุษของชาวคีรีวงปรากฏว่า มีการกล่าวถึงบรรพบุรุษของคนและการเข้ามาของบรรพบุรุษเหล่านั้นไว้หลายกระแสและหลายสถานการณ์ ทั้งมาจากไพร่หนัการศึก ทหารหนีการรบ หรือแม้กระทั่งวีรบุรุษสงครามที่ได้บำเหน็จรางวัลเป็นที่ดินบริเวณนี้และกลุ่มคนที่นำพระพุทธรูปหิ้งค์มาขอซ่อนไว้ในหุบเขาแห่งนี้ ทางด้านประวัติศาสตร์สังคมที่มีโครงสร้างสังคมเป็นหมวดหมู่หลักในการศึกษา คณะผู้วิจัยพบว่าโครงสร้างทางสังคมอันเชื่อมโยงถึงพลังทางสังคมในชุมชนที่เรียงนั้นได้มีพัฒนาการไปในแต่ละช่วงสมัยแต่การเปลี่ยนแปลงนั้นมิได้รวดเร็วและรุนแรงเท่าชุมชนภายนอกที่มีภูมิประเทศปิดโล่งง่ายต่อการติดต่อสัมพันธ์ การเป็นชุมชนที่อยู่ในหุบเขานั้นสามารถป้องกันอิทธิพลภายนอกที่นำมาผลกระทบคือโครงสร้างทางสังคมของ

ชาวบ้านในคิรีวงได้ระดับหนึ่ง แม้ในที่สุดสภาพเศรษฐกิจแบบพาณิชย์นิยมได้เข้ามาสู่ชุมชนนี้เหมือนกับในชุมชนอื่น ๆ ภายนอกเป็นที่เรียบร้อยแล้ว แต่วัฒนธรรมพื้นบ้านบางส่วนของคิรีวงก็ยังคงดำรงอยู่เนื่องจากการเห็นคุณค่าและการอนุรักษ์ของลูกหลานชาวคิรีวงนั่นเอง

ประเด็นที่สาม ได้ค้นพบความรู้หรือข้อมูลในการวางแผนพัฒนาระบบมาตรฐานการจัดการท่องเที่ยวที่เหมาะสมของชุมชนคิรีวง ซึ่งเป็นแนวทางที่มีความเหมาะสมสำหรับการดำเนินการดังกล่าว โดยสามารถที่จะจัดหมวดหมู่ของข้อมูลดังกล่าวในลักษณะของ “แผนงาน” ได้จำนวน 3 หมวด หรือ 3 แผนงาน คือ แผนงานพัฒนาศักยภาพของผู้นำองค์กรในชุมชนคิรีวง แผนงานการพัฒนามาตรฐานการจัดการท่องเที่ยวในชุมชน และแผนงานการพัฒนาสภาพแวดล้อมในชุมชน ซึ่งแผนงานเหล่านี้เป็นแผนงานหลักสำหรับการดำเนินงานในระยะต่อไปของโครงการวิจัยนี้

1.4 สรุปบทเรียนที่สำคัญ

จากผลการวิจัยที่กล่าวมา ได้ปรากฏบทเรียนที่สำคัญจากชุมชนโคโฮอาจจะแยกเป็น 3 ประการ คือ ประการแรก บทเรียนเรื่องสภาพแวดล้อมที่ชุมชนคิรีวงต้องประสบอุทกภัยครั้งร้ายแรงหลายครั้ง ทำให้ชาวบ้านได้ตระหนักถึงการที่สิ่งแวดล้อมได้มีผลกระทบต่อพวกเขาอย่างจริงจัง จึงเกิดการร่วมมือร่วมใจกันอนุรักษ์สภาพป่าธรรมชาติเขาหลวงซึ่งเป็นสิ่งแวดล้อมที่ใกล้ชิดและมีผลกับชุมชนนี้อย่างมาก การค้นคว้าเรื่องการอนุรักษ์สภาพป่าที่มีผลจากบทเรียนเรื่องสิ่งแวดล้อมนี้ในปัจจุบันก็ยังมีการดำเนินการอยู่อย่างต่อเนื่อง ประการที่สอง บทเรียนทางสังคม สังคมของชาวคิรีวงนั้นมีเอกลักษณ์เฉพาะคนตรงที่มีความสามัคคีกันอย่างมากอันเนื่องมาจากสภาพรอบด้านที่บีบให้ทุกคนร่วมมือกันเป็นญาติมิตรกันทั้งหมดนี้ได้ตระหนักถึงความจำเป็นของการร่วมมือร่วมใจกันทำงานทุกอย่างเพื่อชุมชน ปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนนั้นมักจะจบลงด้วยความสงบและสันติ แม้มีบางคราวที่มีชาวบ้านหรือผู้นำองค์กรในท้องถิ่นมีความเห็นที่แตกต่างและขัดแย้งกัน แต่ในที่สุดชุมชนก็จะสามารถหาทางออกได้ด้วยวิธีการและกลไกที่คิดค้นขึ้นโดยชุมชนเพื่อลดความขัดแย้งนั้น ประการที่สาม บทเรียนเรื่องการท่องเที่ยวในชุมชน ปัญหาการท่องเที่ยวที่ผ่านมามีของชุมชนคิรีวงคือระบบและระเบียบของการท่องเที่ยวของชุมชนที่ขาดเอกภาพ ทำให้การดำเนินงานตะเปะตะปะ และมีชาวบ้านค้างจัดการท่องเที่ยวของคนขึ้น

มาโดยตลอด ขาดการปรึกษาหารือกัน โดยรวม ซึ่งในขณะนี้ความพยายามที่จะจัดปัญหานี้
กำลังดำเนินการอยู่อย่างเต็มความสามารถ

จากกิจกรรมต่าง ๆ ที่ได้มีการจัดขึ้นในการวิจัยในครั้งนี้ได้ปรากฏให้เห็น
ความเข้มแข็งของกระบวนการแห่งการมีส่วนร่วมของชุมชนได้อย่างชัดเจน โดยชุมชนได้
มีส่วนร่วมในกระบวนการคิด กระบวนการพัฒนาองค์ความรู้ กระบวนการรวบรวมสภาพ
ปัญหา และกระบวนการเสนอแนะและพิจารณาแนวทางในการจัดทำแผนพัฒนาสำหรับ
การพัฒนาระบบมาตรฐานคุณภาพการจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของชุมชนลือวังแห่งนี้
อย่างจริงจัง

1.5 สรุปวิธีการหาตัวชี้วัดความสำเร็จ

ด้วยเหตุที่กระบวนการแห่งการมีส่วนร่วมของชุมชนเป็นสิ่งสำคัญมาก
สำหรับการศึกษาในครั้งนี้ ดังได้กล่าวมาแล้ว จึงได้ให้ความสำคัญกับชุมชนในทุกชั้น
ตอนของการวิจัย รวมทั้งการตรวจสอบผลการวิจัยและการชี้วัดความสำเร็จของการวิจัย
โดยในกระบวนการตรวจสอบผลการวิจัยนั้น ได้กระทำอย่างระมัดระวังตลอดช่วงระยะ
เวลาแห่งการวิจัย รวมทั้งการประชุมเชิงปฏิบัติการ และการนำเสนอในการสัมมนาทาง
วิชาการ อันเป็นขั้นตอนที่เปิดโอกาสให้ชุมชน ได้มีโอกาสตรวจสอบผลการวิจัยนี้เป็น
ระยะ ๆ อย่างมีระบบ

2. อภิปรายผล

2.1 งานวิจัยกับสังคม

งานวิจัยตามโครงการนี้ เป็นงานวิจัยเชิงพัฒนา ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับ
พลังผลักดันของสังคมในการดำรงวัฒนธรรมพื้นบ้านและอนุรักษ์สภาพธรรมชาติ รวมถึง
พลังการจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ภายใต้ “โครงการพัฒนาระบบมาตรฐานคุณภาพการ
จัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ชุมชนลือวัง อำเภอตาคลี จังหวัดนครสวรรค์”
อันเป็นโครงการที่มีการศึกษาอย่างเป็นระบบ โดยการประชุมเป็นศูนย์กลางของการศึกษา
ชุมชนจึงมีส่วนร่วมในโครงการทุกขั้นตอน นับตั้งแต่ขั้นตอนการร่วมกิจกรรมในการเก็บ
รวบรวมข้อมูล การถ่ายทอดองค์ความรู้และบทเรียนของชุมชน การทบทวนสภาพปัญหา
การจัดหาข้อมูลสำหรับการวางแผนงาน และการพิจารณาแผนงานในการพัฒนาระบบ

มาตรฐานคุณภาพการจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ชุมชนที่ริวง รวมทั้งจะร่วมมือกันดำเนินงาน จนแผนงานดังกล่าวถูกลงไปด้วยดี

ความร่วมมือของชุมชนดังกล่าวนี้ ชุมชนได้ผนึกกำลังกันอย่างแข็งแกร่งในรูปของภาคี โดยองค์ประกอบของภาคีดังกล่าวมีทั้งบุคคล กลุ่มคน และหน่วยงานในชุมชน ภาคีดังกล่าวได้มีการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบในการดำเนินงานตามความรู้ความสามารถ และบทบาทหน้าที่ในสังคมของแต่ละบุคคลหรือแต่ละหน่วยงาน

ความร่วมมือของภาคีในชุมชนในการดูแลรักษาและพัฒนาชุมชนของตน เช่นนี้ เคยมีมาก่อนแล้วครั้งแล้วครั้งเล่า ตามเหตุการณ์ต่าง ๆ ทั้งจากการบูรณะชุมชนครั้งหลังถูกภัยหรือการพัฒนาชุมชนที่เป็นไปตามนโยบาย ความพยายามในการพัฒนาอันนี้มิใช่แค่ประวัติศาสตร์ของชุมชนที่ริวงและดังเช่นที่ปรากฏในงานวิจัยชิ้นนี้ ซึ่งโครงการวิจัยนั้นนอกจากจะเป็นภารกิจแห่งความร่วมมือกัน โดยตรงและชุมชนดังกล่าวแล้ว โครงการนี้ยังเป็น โครงการที่ดำเนินการ โดยอาศัยกระบวนการอนุรักษ์และพัฒนาอย่างมีระบบและครบวงจร คือ เริ่มตั้งแต่การศึกษาองค์ความรู้ บทเรียน และประวัติศาสตร์ของชุมชน เพื่อการทำความเข้าใจความเข้าใจเกี่ยวกับชุมชนแห่งนี้่ออย่างลึกซึ้ง การทบทวนสภาพปัญหาของชุมชน การจัดหาข้อมูลเพื่อวางแผนทางในการอนุรักษ์และพัฒนาชุมชนและสภาพป่าธรรมชาติของชุมชน การจัดทำแผนอนุรักษ์และพัฒนาชุมชนและสภาพป่า และการดำเนินการพัฒนาระบบมาตรฐานคุณภาพการจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของชุมชนแห่งนี้ ซึ่งกระบวนการในการอนุรักษ์และพัฒนาดังกล่าวนี้ เป็นความคาดหวังและความต้องการที่จะก้าวไปสู่ความสำเร็จที่มีความสอดคล้องกัน ทั้งของคณะผู้วิจัย ผู้เกี่ยวข้อง และชุมชน

2.2 การศึกษาวิจัยกับแนวความคิดและทฤษฎี

การศึกษาวิจัยตามโครงการนี้ เป็นการวิจัยเชิงพัฒนา ซึ่งได้มีการประยุกต์ใช้วิธีการอย่างหลากหลายในงานวิจัยนี้ จึงสามารถศึกษาครอบคลุมประเด็นได้อย่างกว้างขวาง ผลงานวิจัยนี้มีความสอดคล้องและเชื่อมโยงกับแนวคิดและทฤษฎีในงานวิจัยชุมชนและท้องถิ่น¹ ที่ศึกษาและทำความเข้าใจท้องถิ่นในภาพที่เคลื่อนไหวและไม่ยึดติดอยู่กับแนวคิดใดแนวคิดหนึ่งตายตัว แต่เปิดในกว้างรับฟังมุมมองจากด้านของชุมชน หรือมี ๆ กับศึกษาอย่างวิพากษ์วิจารณ์ ซึ่งต้องอาศัยความรู้จากหลากหลายสาขาวิชามาร่วมกัน ซึ่งวิธีการศึกษาแบบนี้อาจเรียกได้ว่า “วิธีคิดเชิงซ้อน” นอกจากนี้การวิจัยชุมชนต้องเข้าใจ

การศึกษาวเคราะห์อย่างลึกซึ้งของผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญเฉพาะทาง การศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์ท้องถิ่นดังกล่าว นอกจากจะเป็นการสืบหาคงค้ความรู้เกี่ยวกับประวัติและพัฒนาการของชุมชนเองแล้ว ยังจะเป็นประโยชน์สำหรับเผยแพร่ความรู้ดังกล่าวสู่ภายนอกอย่างกว้างขวาง และประยุกต์ใช้ในการพัฒนาการท่องเที่ยวในชุมชนอีกด้วย

2.7 ความจำเป็นในการวิจัยและข้อเสนอแนะ

โครงการวิจัยในลักษณะนี้ เป็นโครงการวิจัยที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับชุมชนที่ต้องปรับตัวเพื่อรองรับกระแสโลกาภิวัตน์ภายนอกและการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เพราะนอกจากชุมชนต้องมีการเรียนรู้บทเรียนและประวัติศาสตร์ที่ผ่านมาของชุมชนแล้ว ชุมชนยังต้องหาแนวทางในการป้องกันผลกระทบทางด้านลบจากการท่องเที่ยวต่อชุมชนและวางแผนเพื่อพัฒนาระบบมาตรฐานคุณภาพการจัดการท่องเที่ยวในชุมชนอีกด้วย โครงการวิจัยในลักษณะนี้จึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งสำหรับชุมชน ท้องถิ่น และประเทศชาติ จึงควรจะมีการส่งเสริมการวิจัยในลักษณะนี้อย่างจริงจังและทั่วถึง

2.8 ความครอบคลุมของผลการวิจัย

จากการเปรียบเทียบผลการวิจัยกับความหมาย ความสำคัญ และแนวคิด ทฤษฎีในการวิจัยในครั้งนี้ปรากฏว่า ผลการวิจัยตามโครงการวิจัยนี้ครอบคลุมประเด็นต่าง ๆ อย่างครบถ้วนและสมบูรณ์ ตรงตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้สำหรับโครงการวิจัยในระยะแรกของปีแรกของโครงการทุกประการ

2.9 แนวทางการปรับปรุงการแสวงหาความรู้ผ่านการวิจัย

ด้วยเหตุที่กระแสความต้องการที่มากขึ้นของนักท่องเที่ยวที่ประสงค์จะเข้ามาเที่ยวชมและศึกษาชุมชนที่มีวัฒนธรรมท้องถิ่นที่เป็นเอกลักษณ์ และสภาพธรรมชาติที่สวยงามอย่างเช่นชุมชนศิรีวง ดังนั้นจึงควรจะมีการขยายการทำงานวิจัยเชิงพัฒนาเข้าไปสู่ชุมชนต่าง ๆ ที่มีความเหมาะสมและที่ควรเตรียมความพร้อมของชุมชนต่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ โดยมีชุมชนเป็นแกนหลักในการศึกษาประวัติศาสตร์และปัญหาของตนเอง ผ่านกระบวนการวิจัยเพื่อค้นพบจุดยืนของตนเอง ต่อการท่องเที่ยวและการพัฒนาซึ่งสามารถจะป้องกันผลกระทบทางด้านลบของการท่องเที่ยวต่อชุมชนเหล่านี้ได้

3. ปัญหาที่จะเป็นอุปสรรคต่อความสำเร็จในการวิจัยและพัฒนา

การวิจัยเรื่อง “โครงการพัฒนาระบบมาตรฐานคุณภาพการจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ชุมชนคีรีวง อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช” เป็นโครงการวิจัยต่อเนื่องสำหรับการวิจัยในระยะแรกของปีแรกของโครงการนี้ ไม่ประสบปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อความสำเร็จในการวิจัย ทั้งในระดับบุคคล กลุ่มบุคคล ชุมชน สังคม และนโยบาย ทำให้การวิจัยนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีทุกประการ อย่างไรก็ตาม ในการดำเนินการโครงการในระยะต่อไปคือในขั้นการปฏิบัติงานหรือดำเนินการตามแผนงานหลักที่วางไว้ อาจจะจำเป็นต้องใช้ระยะเวลาในการดำเนินการอย่างค่อยเป็นค่อยไป เนื่องจากภาระกิจในแผนงานหลักบางแผนงานมีความจำเป็นที่จะต้องดำเนินงานด้วยความละเอียด ถูกต้อง และครอบคลุม รวมทั้งเป็นแผนงานที่ต้องอาศัยวิทยากรที่มีความรู้ความสามารถเฉพาะด้าน เช่น แผนงานการพัฒนาศักยภาพของผู้นำในชุมชน เป็นต้น

4. ข้อเสนอแนะ

ด้วยเหตุที่การวิจัยเรื่อง “โครงการพัฒนาระบบมาตรฐานคุณภาพการจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ชุมชนคีรีวง อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช” นี้ ไม่ประสบปัญหาในเชิงของการวิจัยในระยะที่ผ่านมา แต่อาจจะประสบปัญหาทางด้านการพัฒนาบ้าง เพราะต้องอาศัยระยะเวลาในการทำงานของชาวบ้านและกลุ่มองค์กรต่าง ๆ ของชุมชน

4.1 การแก้ปัญหาในงานพัฒนา

งานพัฒนาในชุมชนนั้นต้องอาศัยความเห็นชอบและความร่วมแรงร่วมใจจากทุกฝ่ายในชุมชน โดยมีผู้นำที่ชุมชนเลือกมาเป็นผู้วางแผนนโยบายและริเริ่มดำเนินการ ซึ่งในชุมชนคีรีวงประกอบด้วยหลายองค์กรที่ร่วมกันคิดร่วมกันทำ ดังนั้นปัญหาคือการประสานงานในชุมชนให้มีความรวดเร็วและทั่วถึง ซึ่งจะทำให้การพัฒนานั้นเป็นไปอย่างฉับไวและมีเอกภาพ การแก้ปัญหานี้ทางชุมชนได้แก้ไขจนเกือบจะสมบูรณ์แล้วทางด้านโครงสร้าง ซึ่งก็คือการจัดตั้งศูนย์ประสานงานชุมชนคีรีวงที่มีหน้าที่ประสานงานในกิจกรรมทุกอย่างในชุมชน และรายงานความคืบหน้าในประเด็นต่าง ๆ ในชุมชนให้ทุกฝ่ายได้รับรู้อย่างรวดเร็ว ซึ่งในอนาคตข้างหน้าหากศูนย์ประสานงานชุมชนนี้ได้มีระยะเวลาในการฝึกฝนและปรับปรุงตนเองจะทำให้ระบบทุกอย่างของศูนย์และการบริหารจัดการต่าง ๆ ในชุมชนดำเนินไปได้ด้วยอย่างแน่นอน

ถึงแนวความคิดพื้นฐาน ซึ่งประกอบด้วย คือ แนวความคิดเกี่ยวกับโครงสร้าง แนวความคิดเกี่ยวกับอำนาจ และแนวความคิดเกี่ยวกับสิทธิ

2.3 สรุปภาพรวมของประเด็นวิจัย แนวความคิด และทฤษฎี

โดยสรุปแล้ว ภาพรวมของงานวิจัยนี้เป็นการวิจัยที่ได้รับความร่วมมืออย่างจริงจังจากชุมชนอื่นเนื่องมาจากชุมชนได้เล็งเห็นว่าการวิจัยที่จะส่งผลกระทบหรือก่อให้เกิดประโยชน์แก่ชุมชนอย่างยั่งยืน และชุมชนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมอย่างกว้างขวางพร้อมกับการเปิดกว้างของผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายที่จะปฏิบัติงานร่วมกันอย่างเต็มศักยภาพ เพื่อเสริมสร้างองค์ความรู้ในท้องถิ่นและทำแนวทางในการพัฒนาท้องถิ่นที่เหมาะสม พร้อมทั้งพัฒนาระบบมาตรฐานคุณภาพการจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในชุมชนให้มีความยั่งยืนและส่งผลกระทบน้อยที่สุด

2.4 ข้อจำกัดในการทำวิจัย

ในการวิจัยตามโครงการนี้ นักวิจัยและคณะได้อาศัยวิธีการเก็บข้อมูลในการวิจัยหลายวิธีประกอบกัน ซึ่งการเก็บข้อมูลบางวิธีนั้นคณะวิจัยยังขาดประสบการณ์ที่เพียงพอ ในระยะแรก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการประชุมสัมมนาเชิงวิชาการ อย่างไรก็ตาม คณะวิจัยได้รับการอนุเคราะห์จากนักวิชาการและวิทยากรหลายท่านให้การประจักษ์รูปแบบนี้ดำเนินไปได้ด้วยดี และได้ผลตามความมุ่งหมายของโครงการทุกประการ

2.5 การเรียนรู้และศักยภาพที่เพิ่มขึ้นจากการวิจัย

จากกระบวนการในการศึกษาเรียนรู้ในการวิจัยครั้งนี้ ทั้งในส่วนของกระบวนการเรียนรู้ในการศึกษาวัฒนธรรมท้องถิ่นของชุมชนคีรีวง กระบวนการเรียนรู้สภาพปัญหาของชุมชน กระบวนการเรียนรู้การวิจัยหรือระเบียบวิธีวิจัย และกระบวนการเรียนรู้จากการจัดกิจกรรมในการดำเนินการวิจัย ได้ส่งผลให้คณะวิจัยสามารถพัฒนาความรู้ ความสามารถ ความชำนาญ และศักยภาพทางวิชาการและทางการวิจัยขึ้นเป็นอย่างมาก การวิจัยในครั้งนี้ จึงสร้างประโยชน์ให้กับคณะวิจัยอย่างยิ่ง

2.6 ข้อเท็จจริง (ความหมายความสำคัญ) ที่พบจากการวิจัย

จากการวิจัยในครั้งนี้ ได้ค้นพบข้อเท็จจริงบางประการเกี่ยวกับประเด็นที่วิจัย โดยเฉพาะประวัติศาสตร์ท้องถิ่นของชุมชนคีรีวง ซึ่งบางส่วนเป็นความรู้ใหม่ที่คณะวิจัยและชุมชนโค้วรูมาโดยตลอด เนื่องจากที่ผ่านมานักวิจัยที่เข้ามาสู่ชุมชนนี้มักศึกษาประเด็นนี้อย่างผิวเผิน และชุมชนไม่สามารถศึกษาได้ด้วยตนเองทั้งหมด ทำให้ต้องอาศัย

4.2 การนำผลการวิจัยไปสู่การปฏิบัติ

การร่วมมือ ร่วมแรง ร่วมใจของทั้งคณะผู้วิจัย ผู้ที่เกี่ยวข้อง และชุมชนในการวิจัยครั้งนี้จะทำให้แผนงานทั้งหมดที่งานวิจัยนี้ได้วางเอาไว้ดำเนินไปได้อย่างราบรื่น อย่างไรก็ตามก็ต้องมีการประชาสัมพันธ์แผนงานต่าง ๆ นี้สู่ชาวบ้านให้มากขึ้นและครอบคลุมมากที่สุด รวมถึงหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อที่จะนำมาสู่ความพร้อมเพรียง เอกภาพ และประสิทธิภาพในแผนงานนี้ยิ่งขึ้นไป

4.3 การใช้ยุทธศาสตร์การพัฒนา

แม้ว่าผลการวิจัยในครั้งนี้จะแสดงให้เห็นว่า ชุมชนมีความพร้อมเพรียงสำหรับการพัฒนาตามโครงการนี้อย่างแท้จริง โดยผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งหมดได้ตระหนักและเห็นถึงความจำเป็นในการพัฒนา รวมทั้งได้มีข้อตกลงร่วมกันที่จะผนึกกำลังกันพัฒนาให้เป็นผลสำเร็จก็ตาม แต่การประสานความร่วมมือกันในรูปของการประชุมและหารือร่วมกันอย่างสม่ำเสมอ เพื่อรับทราบผลการดำเนินงาน การแก้ปัญหาที่จะพึงมีร่วมกัน และการแสวงหาภาคีเพิ่มเติมก็ยังคงเป็นสิ่งที่สำคัญที่จะทำให้โครงการพัฒนามรรลุความสำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

เชิงอรรถ

บทที่ 5

‘อานันท์ กาญจนพันธุ์, วิธีคิดเชิงซ้อนในการวิจัยชุมชน : ทดวัดและศักยภาพ
ของชุมชนในการพัฒนา, กรุงเทพมหานคร : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย, 2544.

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย นโยบายและแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ (Ecotourism) ปี พ.ศ. 2538 - 2539 ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย กรุงเทพมหานคร : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย มปป.
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สรุปนโยบายการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ กรุงเทพมหานคร : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย 2540.
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยและมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ รายงานความก้าวหน้าผลการศึกษาเพื่อจัดทำแผนแม่บทพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่ตำบลท่าบอน อำเภอฉะเชิงเทรา จังหวัดนครศรีธรรมราช (เพิ่มเติม) 2544.
- นพรัตน์ มณีรัตน์ การสื่อสารในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของชุมชนศิรีวง อ.ฉะเชิงเทรา จ.นครศรีธรรมราช วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญาโทศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2541.
- ปรีชา มั่นสุข รายงานการวิจัย เรื่อง การศึกษาวิจัยแหล่งโบราณคดีในภาคใต้ กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ 2539.
- ปรีชา มั่นสุข ประวัติพุทธศาสนาในคาบสมุทรภาคใต้ของประเทศไทย กรุงเทพมหานคร : คณะกรรมการวิจัยการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรมของกระทรวงศึกษาธิการ 2544.
- พรทิไล เลิศวิชา ศิริวง จากโพธิ์หมื่นยี่งนายธนาคารแห่งขุนเขา กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์หมู่บ้าน 2532.
- พระนิพนธ์ไพฑูริ นครศรีธรรมราช : ศูนย์วัฒนธรรมภาคใต้ 2528.
- ภูมิปัญญาศิริวง เอกสารถอดคำบันทึกการประชุมกลุ่มผู้อาวุโสในชุมชนศิรีวง 2539.
- สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย ประเด็นร่วมในงานการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ กรุงเทพมหานคร : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย 2544.
- อนุชา เล็กสกุลคอก "แนวความคิด นโยบาย และแผนการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (Ecotourism)" เอกสารประกอบการบรรยายโครงการจัดเสวนา เรื่อง ยุทธศาสตร์การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (Ecotourism) ในจังหวัดน่าน มปป. : สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย 2541.

อานันท์ กาญจนพันธุ์ วิธีคิดเชิงซ้อนในการวิจัยชุมชน : พลวัตรและศักยภาพของชุมชน
ในการพัฒนา กรุงเทพมหานคร : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย 2544.

ภาคผนวก

ผนวก ก

โครงการตามแผนงานการพัฒนา

แผนงานการพัฒนาศักยภาพของเหล่าผู้นำในชุมชนศิรีวง

หลักการและเหตุผล

กลุ่มผู้นำท้องถิ่นเป็นกลุ่มที่มีบทบาทในการพัฒนาในชุมชนศิรีวงเป็นอันมาก ดังจะเห็น ได้ตั้งแต่อดีตคราจนถึงปัจจุบันที่ชุมชนศิรีวง ได้มีผู้นำท้องถิ่นรุ่นแล้วรุ่นเล่าเข้ามาช่วยกันเป็นกำลังในการพัฒนาให้ชุมชนรู้คหน้าไปได้ ดังนั้นการพัฒนาศักยภาพของเหล่าผู้นำชุมชนจึงเป็นแผนงานหนึ่งที่สำคัญที่จะเกื้อหนุนในการพัฒนาชุมชนศิรีวงต่อไป แผนงานนี้มุ่งเน้นในการพัฒนาประสิทธิภาพและจริยธรรมของตัวผู้นำ การเสริมสร้างการทำงานเป็นทีม และการสนับสนุนให้เกิดผู้นำรุ่นใหม่ในชุมชน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพในการทำงานของเหล่าผู้นำท้องถิ่น
2. เพื่อเสริมสร้างจริยธรรมในหมู่ผู้นำท้องถิ่น
3. เพื่อเสริมสร้างการทำงานเป็นหมู่คณะ
4. เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการทำงานและทบทวนปัญหาที่เกิดขึ้นในหมู่

ผู้นำท้องถิ่น

5. เพื่อสร้างผู้นำชุมชนรุ่นใหม่ในชุมชน

ขั้นตอนและวิธีการดำเนินงาน

1. จัดตั้งคณะทำงานในการดำเนินแผนงาน
2. คณะทำงานจัดประชุมและประสานงานทุกฝ่ายเพื่อจัดทำรายละเอียดทุก

ประการของแผนงาน

3. จัดอบรมโดยวิทยากรที่เหมาะสมในแต่ละกิจกรรม โดยมีเนื้อหา ดังนี้
 - 1.) กระบวนการเป็นผู้นำ
 - 1.1) บทบาทหน้าที่การเป็นผู้นำที่ดี
 - 1.2) ผู้กำกับการณ์มนุษยสัมพันธ์
 - 1.3) ทบทวนตัวคนผู้นำ
 - 1.4) ผู้กำกับการณ์เรียนรู้ชุมชน

- 2.) กระบวนการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ
 - 2.1) การวางแผนงาน
 - 2.2) การปฏิบัติงาน (การจัดการ)
 - 2.3) การสื่อสาร
 - การพูด
 - การประชาสัมพันธ์ (วารสาร, วิทยุ, โทรทัศน์, คน)
- 3.) การเสริมสร้างศักยภาพผู้นำโดยกระบวนการกลุ่ม
 - 3.1) บุคลิกความเป็นผู้นำ
 - 3.2) การประสานสัมพันธ์ของผู้นำ
 - การร่วมคิด
 - การร่วมนำ
 - การร่วมแก้ปัญหา
- 4.) จริยธรรมในการทำงาน
 - 4.1) จริยธรรมสำหรับผู้นำ
 - 4.2) การปรับใช้จริยธรรมในการทำงาน
- 5.) การใช้กิจกรรมเสริมกระบวนการเรียนรู้ของผู้นำ
 - 5.1) การใช้กิจกรรมเกมส์/เพลงในการเรียนรู้
 - 5.2) วิธีการสรุปเพื่อนำไปสู่การเรียนรู้กิจกรรม
4. ศึกษางานตามชุมชนที่มีความเหมาะสม
5. ทดลองดำเนินกิจกรรมในชุมชน
6. ประเมินผล

ระยะเวลาดำเนินการ

ภายในระยะเวลา 3 เดือน

งบประมาณ

ค่าอาหารในระหว่างการอบรม	48,000 บาท
ค่าเอกสารและการติดต่อสื่อสาร	12,000 บาท
ค่าตอบแทนวิทยากร	60,000 บาท
ค่าศึกษาดูงานนอกสถานที่	80,000 บาท
รวม	200,000 บาท

หน่วยงานที่รับผิดชอบ

ประกอบด้วย คณะผู้วิจัย, กลุ่มบัณฑิตอาสา, โรงเรียนไทยรัฐวิทยา 47, ศูนย์
ประสานงานชุมชนศิวิล, สถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช, อบต.ท่าโดน, องค์กรชุมชน,
กำนัน, ผู้ใหญ่บ้านและชาวศิวิล

แผนงานการจัดเกณฑ์ทำมาตรฐานคุณภาพการจัดการท่องเที่ยว เชิงอนุรักษ์ของชุมชนคีรีวง

หลักการและเหตุผล

ชุมชนคีรีวง เป็นชุมชนที่มีความพร้อมและความเหมาะสมในการท่องเที่ยวทางธรรมชาติโดยเป็นจุดเริ่มต้นของการเดินทางขึ้นสู่อุทยานแห่งชาติเขานหลวง จังหวัดนครศรีธรรมราช อีกทั้งชาวบ้านยังมีวิถีชีวิตและวัฒนธรรมท้องถิ่นที่เป็นเอกลักษณ์โดดเด่น อย่างไรก็ตามการจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของชุมชนที่ผ่านมา ประสบปัญหาและส่งผลกระทบต่อทางด้านลบพอสมควร เหตุเพราะชุมชนขาดเกณฑ์มาตรฐานการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของชุมชนคีรีวง เพื่อให้ชุมชนได้ร่วมกันจัดตั้งเกณฑ์มาตรฐานการท่องเที่ยวเหมาะสมกับตนเอง

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้เกิดเกณฑ์มาตรฐานการจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของชุมชนคีรีวง
2. เพื่อให้เกิดความสะดวก ความปลอดภัย และการจัดการท่องเที่ยวที่มีระบบในชุมชน
3. เพื่อให้เกิดการท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ และยั่งยืน

ขั้นตอนและวิธีการดำเนินการ

1. จัดตั้งคณะทำงานในการดำเนินแผนงาน
2. อบรมคณะทำงานให้เข้าใจในแผนงาน โดยวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิ
3. เก็บข้อมูลในชุมชน
4. ตรวจสอบข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลและจัดทำรายงาน
5. ประเมินผล

ระยะเวลาดำเนินการ

ภายในระยะเวลา 6 เดือน

งบประมาณ

ค่าวัสดุ	20,000 บาท
ค่าจ้างผู้เก็บข้อมูล	45,000 บาท
ค่าวิเคราะห์ข้อมูล	20,000 บาท
ค่าตอบแทนวิทยากร	10,000 บาท
ค่าจัดทำรายงาน	10,000 บาท
รวม	105,000 บาท

หน่วยงานที่รับผิดชอบ

ประกอบด้วย คณะผู้วิจัย, กลุ่มบัณฑิตอาสา, โรงเรียนไทยรัฐวิทยา 74, สถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช, ศูนย์ประสานงานชุมชนศิริวง, อบต.ท่าโตน, กลุ่มอาชีพ, กำนัน, ผู้ใหญ่บ้านและชาวศิริวง

แผนงานด้านการจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในชุมชน

หลักการและเหตุผล

ที่ผ่านมามีชุมชนที่วิวัฒนาการประสบปัญหาจากผลกระทบด้านลบของการท่องเที่ยวที่หลังไหลเข้ามาสู่ชุมชน เนื่องจากชุมชนไม่มีทักษะในการจัดการท่องเที่ยวที่มีระบบและประสิทธิภาพอย่างเพียงพอ ดังนั้นหากมีการจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์อย่างมีระบบและคุณภาพในชุมชนจะสามารถลดผลกระทบด้านลบจากการท่องเที่ยวที่เข้ามาในชุมชนได้ ทำให้ชาวบ้านมีส่วนร่วมในกิจกรรมการท่องเที่ยวอย่างทั่วถึง ส่งผลให้เกิดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ที่ยั่งยืนต่อไปในชุมชน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อจัดทำระบบข้อมูลทางกายภาพที่สัมพันธ์กับการท่องเที่ยวในชุมชน
2. เพื่อพัฒนาศักยภาพของบุคลากรในชุมชนเพื่อให้มีความพร้อมสำหรับการท่องเที่ยว
3. เพื่อจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวและบริการสื่อเพื่อบริการนักท่องเที่ยวในชุมชน
4. เพื่อจัดทำ package tour ในชุมชนออกเป็นประเภทต่าง ๆ
5. เพื่อสร้างเครือข่ายการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ระหว่างชุมชนกับแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ

ขั้นตอนและวิธีการดำเนินงาน

1. จัดตั้งคณะทำงานในการดำเนินแผนงาน
2. คณะทำงานจัดประชุมและประสานงานทุกฝ่ายเพื่อจัดทำรายละเอียดทุกประเภทของแผนงาน
3. ดำเนินกิจกรรม 8 กิจกรรม ดังนี้
 - 1) เก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับพืช และสัตว์บริเวณเทือกเขาหลวง
 - 2) อบรมมัคคุเทศก์แก่กลุ่มอาชีพต่าง ๆ

3) จัดทำสื่อเป็นเอกสาร แผ่นพับ และภาพถ่ายสไลด์เกี่ยวกับการท่องเที่ยวธรรมชาติเทือกเขาหลวง และการศึกษาวิถีของชุมชน เพื่อเป็นคู่มือแก่นักท่องเที่ยว และสื่อการประชาสัมพันธ์

4) จัดทำ Web site ลงบนระบบ Internet เกี่ยวกับชุมชนคีรีวงเป็นภาษาไทยและภาษาอังกฤษ เพื่อการประชาสัมพันธ์

5) จัดทำป้ายสื่อความหมายในชุมชน

6) จัดทำ package tour ประเภทต่าง ๆ ในชุมชน เช่น การศึกษาพืชสมุนไพร การดูนก การศึกษาสภาพวิถีชีวิตชาวบ้าน การศึกษาสวนธรรมชาติ

7) จัดทำคัมภีร์ฉบับเมนูอาหารและแผ่นพับเป็นภาษาอังกฤษให้แก่สถานประกอบการท่องเที่ยวต่าง ๆ ในชุมชน

8) สร้างเครือข่าย การท่องเที่ยวเชิงนิเวศระหว่างชุมชนคีรีวงกับแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ

ระยะเวลาดำเนินการ

ภายในระยะเวลา 12 เดือน

งบประมาณ

กิจกรรมที่ 1	10,000 บาท
กิจกรรมที่ 2	24,000 บาท
กิจกรรมที่ 3	30,000 บาท
กิจกรรมที่ 4	20,000 บาท
กิจกรรมที่ 5	30,000 บาท
กิจกรรมที่ 6	20,000 บาท
กิจกรรมที่ 7	10,000 บาท
กิจกรรมที่ 8	10,000 บาท
รวม	155,000 บาท

หน่วยงานที่รับผิดชอบ

ประกอบด้วย คณะผู้วิจัย, กลุ่มบัณฑิตอาสา, โรงเรียนไทยรัฐวิทยา 74, สถาบัน
ราชภัฏนครศรีธรรมราช, ศูนย์ประสานงานชุมชนศิริวง, อบต.กำโลน, กลุ่มอาชีพ,
กำนัน, ผู้ใหญ่บ้านและชาวศิริวง

ผนวก ข
แผนที่ประกอบ

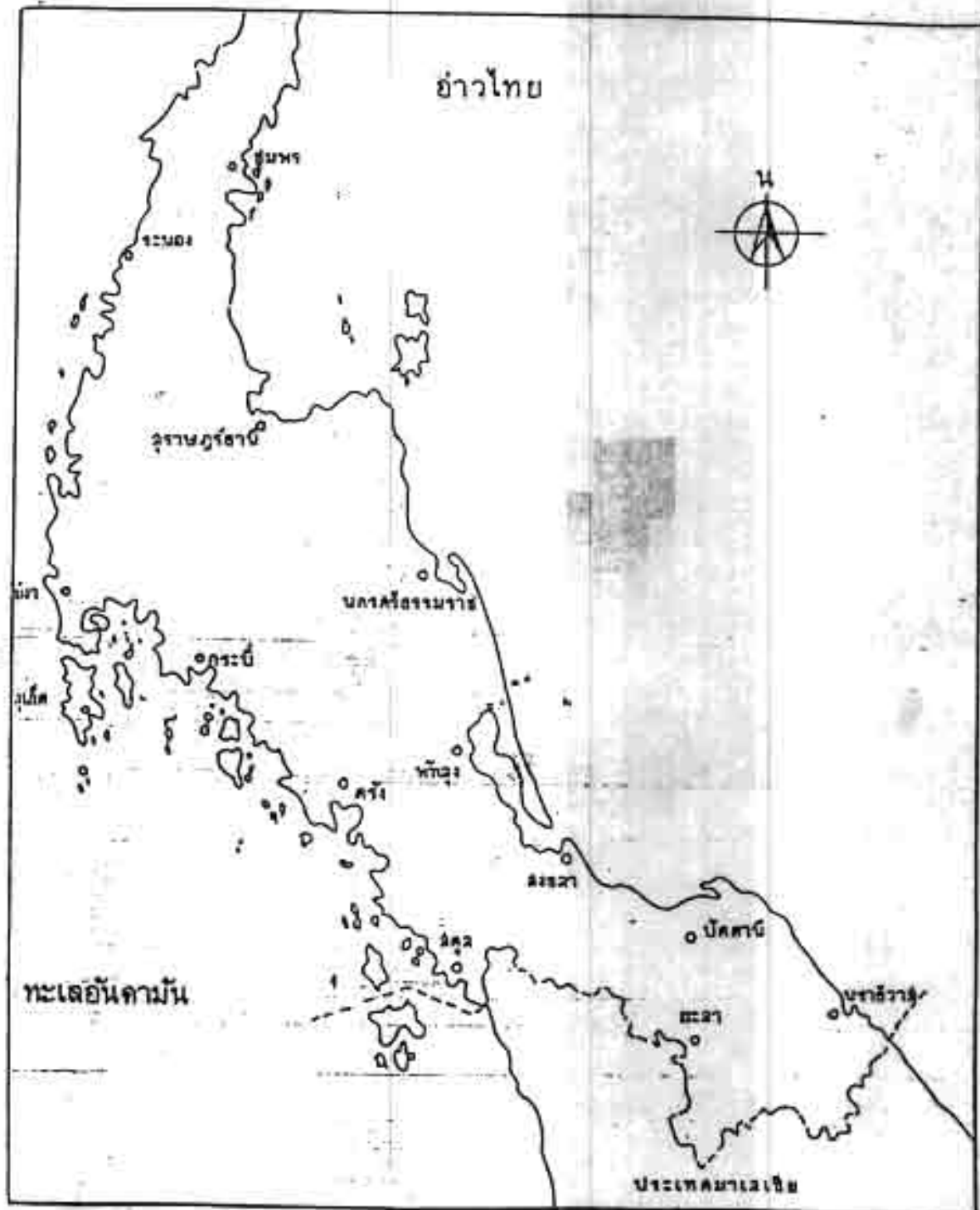
แผนที่ หมายถึง

ประเทศไทย

แสดงอาณาเขตของภาคและของจังหวัด

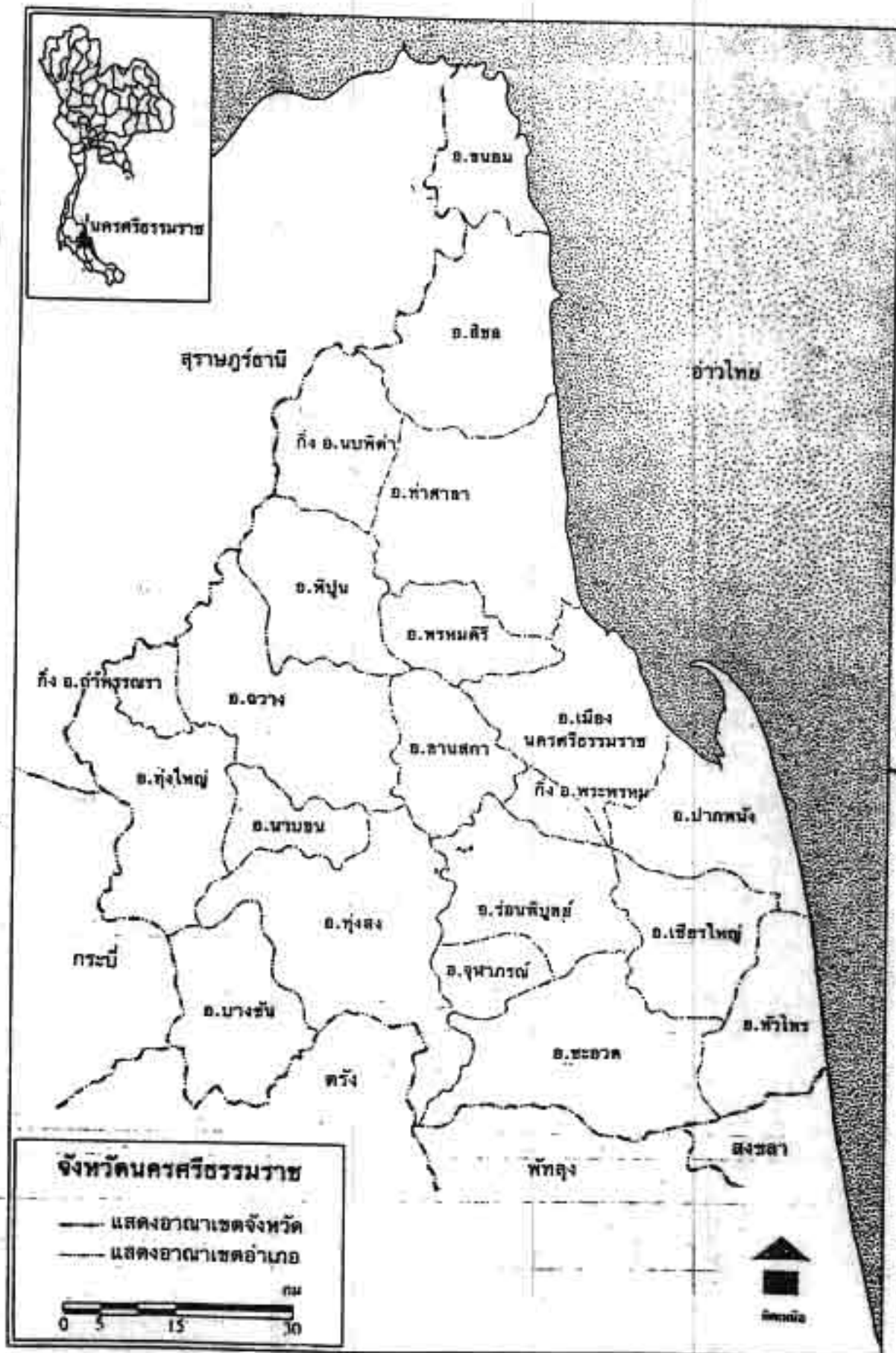

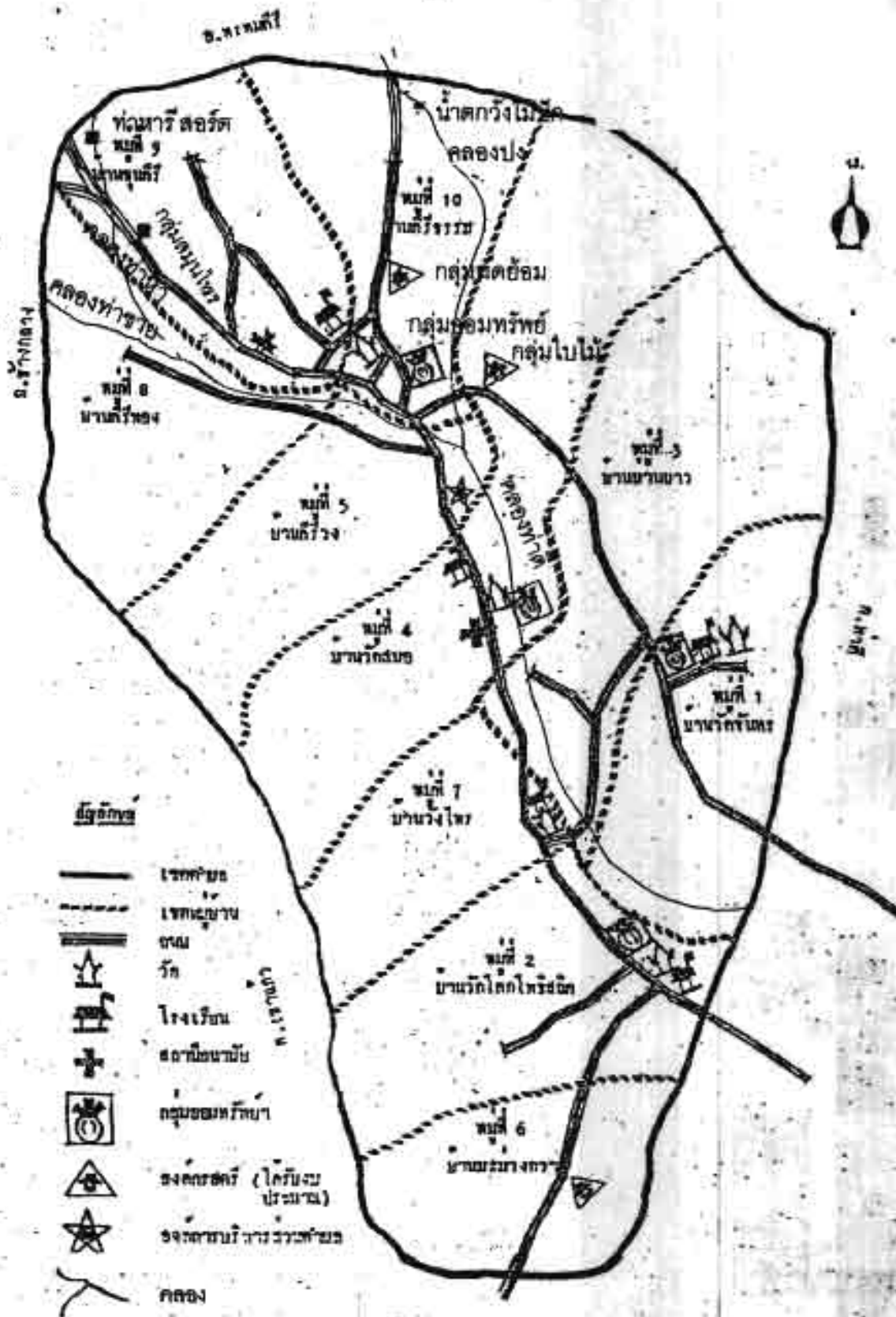
แผนที่ หมายเลข 2
แสดงจังหวัดในภาคใต้ของประเทศไทย

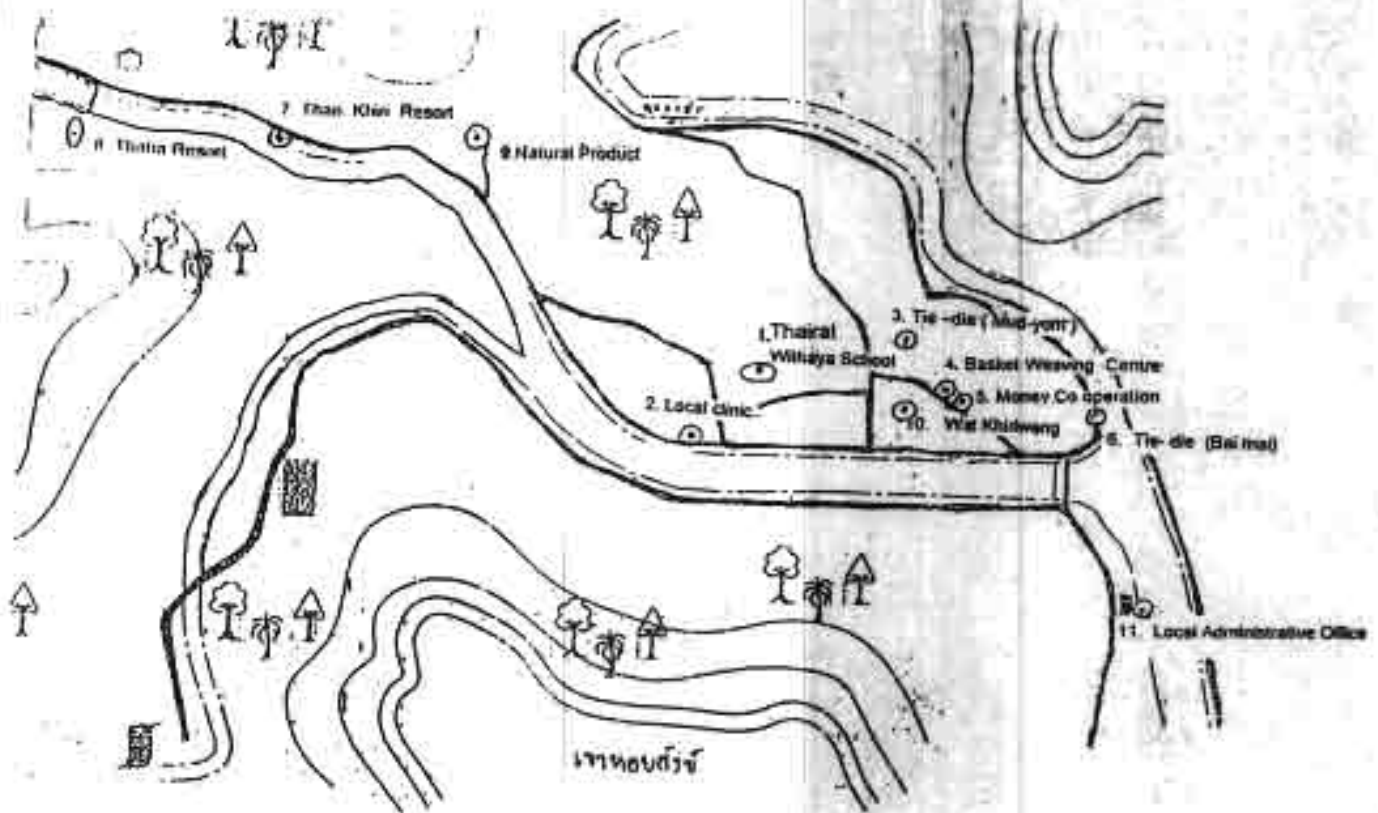
แผนที่ หมายเลข 3

แสดงที่ตั้งและอาณาเขตการปกครองจังหวัดนครศรีธรรมราช

แผนที่ หมายเลข 4
แสดงขอบเขตและสถานที่ต่าง ๆ ของตำบลท่าโตน
อำเภอตาคลี จังหวัดนครสวรรค์

แผนที่ หมายเลข 5
แสดงลำน้ำและสถานที่ต่าง ๆ ของชุมชนศิรีวง

ผนวก ค
ภาพประกอบ

ภาพที่ 1

การประชุมร่วมกับผู้นำในชุมชน
ณ โรงเรียนไทยรัฐวิทยา 74

ภาพที่ 2

การประชุมร่วมกับผู้นำในชุมชน
ณ โรงเรียนไทยรัฐวิทยา 74

ภาพที่ 3

การประชุมร่วมกับผู้นำในชุมชน
ณ โรงเรียนไทยรัฐวิทยา 74

ภาพที่ 4

การเปิดเวทีทำประชาพิจารณ์เรื่องการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
ณ ท่าหารีสตอร์ค มีผู้เข้าร่วมประชุม 30 คน

ภาพที่ 5

การเปิดเวทีทำประชาพิจารณ์เรื่องการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
ณ ท่าหารีสอร์ท มีผู้เข้าร่วมประชุม 30 คน

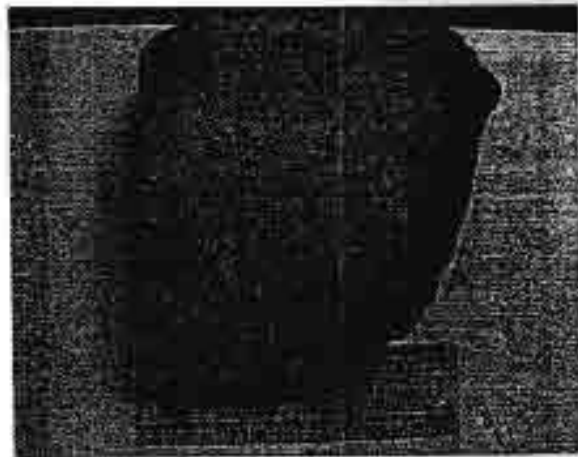
ภาพที่ 6

การเปิดเวทีทำประชาพิจารณ์เรื่องการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
ณ ท่าหารีสอร์ท มีผู้เข้าร่วมประชุม 30 คน

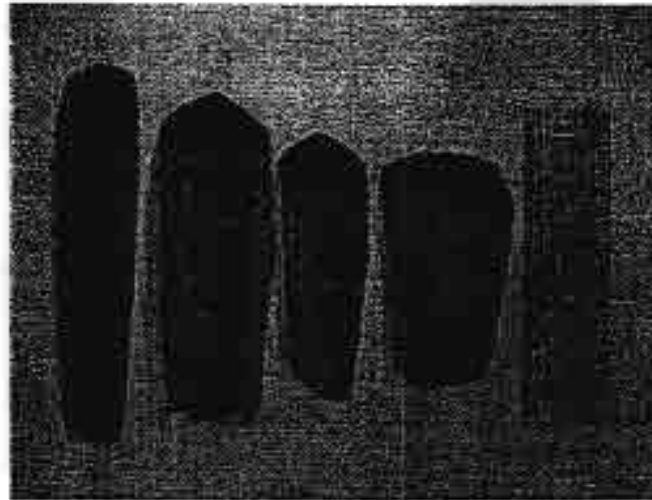
ภาพที่ 7

การเปิดเวทีทำประชาพิจารณ์เรื่องการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
ณ ท่าหารีสอร์ท มีผู้เข้าร่วมประชุม 30 คน

ภาพที่ 8

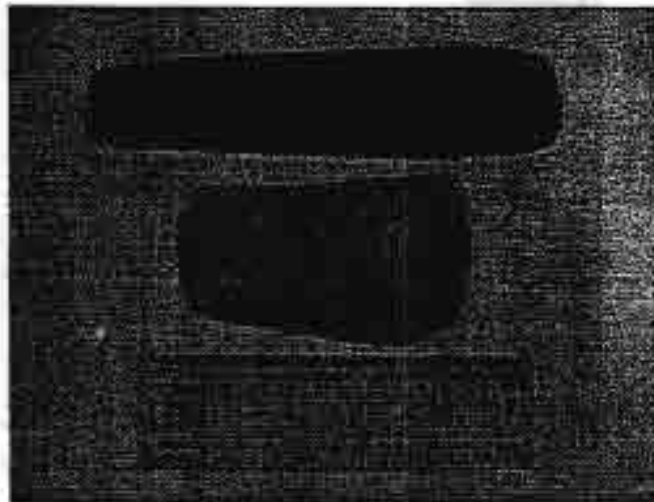
อิฐโบราณ
ค้นพบ ณ วัดศิรีวง
อายุราวพุทธศตวรรษที่ 20-23

ภาพที่ 9
เครื่องมือหินขัด
ค้นพบในชุมชนศิวิรง
อายุราว 5,000-4,000 ปีมาแล้ว

ภาพที่ 10
เครื่องมือหินขัด
ประเภทที่มีคมเป็นปลายแหลม
ค้นพบในชุมชนศิวิรง
อายุราว 5,000-4,000 ปีมาแล้ว

ภาพที่ 11

เครื่องมือหินขัด

ประเภทที่มีคมตัดตรงหรือโค้งเพื่องัดก้อน้อย

ค้นพบในชุมชนศิวิรง

อายุราว 5,000-4,000 ปีมาแล้ว

the 1990s, the number of people in the UK who are aged 65 and over has increased by 1.5 million (1990–2000) and is projected to increase by a further 1.5 million by 2020 (Office for National Statistics 2001).

There is a growing awareness of the need to address the health care needs of the ageing population. The Department of Health (2000) has set out a strategy for the future of health care for older people. The strategy is based on the principle that older people should be able to live in their own homes for as long as possible, and that health care should be provided in a way that is responsive to their needs. The strategy is based on the principle that older people should be able to live in their own homes for as long as possible, and that health care should be provided in a way that is responsive to their needs. The strategy is based on the principle that older people should be able to live in their own homes for as long as possible, and that health care should be provided in a way that is responsive to their needs.

The strategy is based on the principle that older people should be able to live in their own homes for as long as possible, and that health care should be provided in a way that is responsive to their needs. The strategy is based on the principle that older people should be able to live in their own homes for as long as possible, and that health care should be provided in a way that is responsive to their needs. The strategy is based on the principle that older people should be able to live in their own homes for as long as possible, and that health care should be provided in a way that is responsive to their needs.

The strategy is based on the principle that older people should be able to live in their own homes for as long as possible, and that health care should be provided in a way that is responsive to their needs. The strategy is based on the principle that older people should be able to live in their own homes for as long as possible, and that health care should be provided in a way that is responsive to their needs. The strategy is based on the principle that older people should be able to live in their own homes for as long as possible, and that health care should be provided in a way that is responsive to their needs.

The strategy is based on the principle that older people should be able to live in their own homes for as long as possible, and that health care should be provided in a way that is responsive to their needs. The strategy is based on the principle that older people should be able to live in their own homes for as long as possible, and that health care should be provided in a way that is responsive to their needs. The strategy is based on the principle that older people should be able to live in their own homes for as long as possible, and that health care should be provided in a way that is responsive to their needs.

The strategy is based on the principle that older people should be able to live in their own homes for as long as possible, and that health care should be provided in a way that is responsive to their needs. The strategy is based on the principle that older people should be able to live in their own homes for as long as possible, and that health care should be provided in a way that is responsive to their needs. The strategy is based on the principle that older people should be able to live in their own homes for as long as possible, and that health care should be provided in a way that is responsive to their needs.

The strategy is based on the principle that older people should be able to live in their own homes for as long as possible, and that health care should be provided in a way that is responsive to their needs. The strategy is based on the principle that older people should be able to live in their own homes for as long as possible, and that health care should be provided in a way that is responsive to their needs.